

28.01.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**28 Ocak 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

28 Ocak 2021 Perşembe

ASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARI

1276 Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Aden Körfezi, Somali Karasuları ve Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Görevlendirilmesi, Denizde Terörizmle Mücadele Harekâtlarına Katkı Sağlanabilmesi Maksadıyla Unsurlarımızın Bölge Ülkeleri Karasuları Dışında Denizde Terörizmle Mücadele Görevi İçin Yetkilendirilmeleri ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10/2/2009 Tarihli ve 934 Sayılı Kararı ile Verilen ve Son Olarak 5/2/2020 Tarihli ve 1241 Sayılı Karar ile Bir Yıl Uzatılan İzin Süresinin Anayasanın 92'nci Maddesi Uyarınca 10/2/2021 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Sahil Güvenlik Komutanlığı Ödül Yönetmeliği
- Sinema Sektörünün Desteklenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- 2020 Yılı Aralık Ayına Ait Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- 2020 Yılı Aralık Ayına Ait Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- 2020 Yılı Aralık Ayına Ait İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- Nehir ve Göl Hidromorfolojik İzleme Tebliği (No: 2020/43)
- Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İzlenmesine İlişkin Tebliğ
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/3)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 29/12/2020 Tarihli ve 2017/34596 Başvuru Numaralı Kararı

Gübre fiyatları artıyor

Gübreleme dönemi yaklaşırken, gübre fiyatlarında artış yalanıyor. Gübrenin fabrika çıkış fiyatı yüzde 65'in üzerinde artarken, nakliye ve bayi karı dahil edildiğinde gübre fiyatları yüzde 90'a yakın artıyor. Gübre fiyatlarının artması çiftçiye ekonomik anlamda olumsuz etkilerken, bu zamların ilerde sofraya yansiyacağı düşünülüyor.

Kimyasal gübreleme dönemi yaklaşırken çiftçiler gübre fiyatlarını araştırıyor. Gübre kullanımının yaklaştığı dönemde gübre fiyatları fabrika çıkışında yüzde 65 zamlanırken, buna nakliye ve bayi karları da eklenince zam oranı yüzde 90'lara kadar çıkıyor. Gübre fiyatlarında yaşanan artış çiftçiyi düşündürürken, bu artışın önümüzdeki süreçte sofralara yansması bekleniyor.

7 fabrikanın genel müdürü Ankara'ya çağrıldı

Türkiye'nin her bölgesinden çiftçilerin gübre fiyatlarındaki artışa tepki göstermesi Tarım ve Orman Bakanlığını harekete geçirdi. Bakanlık gübre sektörünün en büyük 7 firmasının genel müdürünü 22 Ocak Cuma günü acil olarak Ankara'ya çağırarak toplantı yaptı. Toplantıda fiyat artışının nedenleri üzerinde durulurken gübre üreticilerden fiyat indirimi yapmaları istendi. Gübre üreticileri ise, hammadde temininde yaşanan sorunlar ve ithalattaki fiyat artışları nedeniyle indirim bir yana gübre fiyatlarının daha da artabileceğini dile getirdi.

Toplantıda sektörün sorunları, artan fiyatlar ve alınması gereken önlemler konuşuldu. Bakan yardımcıları, üretici firmalara fiyat artışının nedenlerini sordu. Fiyatların aşağı çekilmesinin de talep edildiği toplantıda, sektör temsilcileri hammadde teminindeki güçlükleri, gübre takip sisteminin fabrikalara getirdiği ek maliyeti, dövizdeki artışa bağlı olarak hammadde ve ithal gübre fiyatının artmasını ve yeterli hammadde tedarikinin sağlanamaması sorunlarını dile getirdi. Sektör temsilcileri, bu sorunlara çözüm bulunamaması durumunda fiyatların daha da artabileceğini dile getirdi.

Ticaret Bakanlığı'ndan fahiş fiyat denetimleri

Ticaret Bakanlığı fahiş fiyat denetimleri kapsamında son bir haftada 1674 işletme bazında 22 bin 535 ürünün denetlendiğini belirtti. Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulunca bugüne kadar 495 firmaya, 15 milyon 480 bin lira para cezası uygulanması kararlaştırıldı. Yapılan denetimler sonucunda en çok sebze meyve ile ayçiçek yağı, tavuk, yumurta ve un gibi temel gıda ürünlerinde fahiş fiyat artışı yapıldığı tespit edildi

Türkiye'de fahiş fiyat artışlarıyla ilgili tartışmalar devam ederken, Ticaret Bakanlığı da bu konudaki denetimlerine devam etti.

Bakanlık'tan yapılan açıklamaya göre 81 ilde bulunan market, pazaryeri, çarşı ve toptancı hallerinde fahiş fiyat artışlarına yönelik İl Müdürlükleri ve Teftiş Başkanlığı katılımıyla denetimler gerçekleştirildi.

Bakanlığın açıklamasına göre bu kapsamda son bir haftada 1.674 işletme bazında 22 bin 535 ürün denetlendi.

Bunun yanında Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda Adalet, Hazine ve Maliye, Sanayi ve Teknoloji ile Tarım ve Orman Bakanlıkları ve TOBB ile TESK temsilcileriyle üretici ve tüketici örgütleri ve perakende sektörü temsilcilerinden oluşan Haksız Fiyat

28.01.2021

Değerlendirme Kurulu'nun son gerçekleştirilen toplantısında, 120 firmaya 3 milyon 595 bin lira idari para cezası uygulanmasına karar verildi.

Bakanlığın açıklamasına göre Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu, bugüne kadar 3 bin 386 dosyayı karara bağlayarak, gıda, temizlik, hijyen ürünleri gibi temel ihtiyaç maddelerinde fahiş fiyat artışı yaptığı değerlendirilen 495 firmaya toplam olarak 15.,5 milyon TL idari para cezası uygulanmasına karar verdi.

Yapılan denetimler sonucunda en çok sebze meyve ile ayçiçek yağı, tavuk, yumurta ve un gibi temel gıda ürünlerinde fahiş fiyat artışı yapıldığı tespit edildi.

TZOB Başkanı Bayraktar: Gübre fiyatlarına acilen müdahale edilmeli

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, "Yoğun gübre kullanımının başlayacağı önümüzdeki günleri düşünerek, üretimin aksamaması için artan gübre fiyatlarına acilen müdahale edilmelidir." ifadesini kullandı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, girdi fiyatları, üreticilerin kredi borçları ile patatesten ve soğanda devam eden pazarlama sorunlarına ilişkin açıklama yaptı. Üreticilerin, sorunlarına çözüm beklediğini belirten Bayraktar, yerli üretimin daha çok önem kazandığı koronavirüs salgını döneminde tarımsal üretimin sekteye uğratılmamasının gerektiğini vurguladı.

Bayraktar, gübre fiyatlarında bir yılda yüzde 70'e varan artış yaşandığına işaret ederek, şu değerlendirmelerde bulundu: "Gübre sektörünün denetim ve kontrolünün yapılması böyle dönemlerde önem kazanıyor. Gübre tarımsal üretimdeki en önemli girdilerden biridir ve üretimi yüzde 50'ye kadar artırabilmektedir. Yoğun gübre kullanımının başlayacağı önümüzdeki günleri düşünerek, üretimin aksamaması için artan gübre fiyatlarına acilen müdahale edilmelidir. Özellikle baharda üst gübre olarak buğday ve arpa başta olmak üzere birçok üründe kullanılan üre gübresi fiyatlarının aşağıya çekilmesinin üzerinde önemle durulmalıdır. Buğday ve arpada kuraklıktan dolayı zaten üretim düşüklüğü beklenirken, bir de yeterli gübre kullanılmaması dolayısıyla üretimin daha da azalmasına meydan verilmemelidir. Çünkü yurt içinden çiftçiden 1650 liradan alınan buğdayın şu andaki fiyatı yurt dışında 2 bin 650 liraya

yükselmiştir. Bu nedenle en temel ürünümüz buğdayda yerli üretim fevkalade önem kazanmıştır."

Bayraktar, yeterli gübrenin kullanılmaması halinde verimin ve üretimin azalacağını belirterek, bunun da gıda fiyatlarının artmasına sebep olacağını ve tüketiciyi mağdur edeceğini aktardı. Çok düşük kalan gübre desteklerinin artırılmasını da talep eden Bayraktar, "Gübre fiyatları artışının, özellikle salgın sürecinde artırılması gereken üretimimiz için büyük bir tehdit olduğunun farkına varmalıyız." değerlendirmesinde bulundu.

Bayraktar, yem fiyatlarındaki artışın da üreticiyi etkilediğine dikkati çekerek, tarımsal sulamadaki elektrik fiyatları ile sulama ücretlerinin yüksekliğinin de üreticiyi mağdur ettiğini bildirdi. Ziraî mücadele ilaçları fiyatlarının da yükseldiğine değinen Bayraktar, "Yemde üreticilere destekleme yapılmalı, elektrik fiyatları ve sulama ücretleri makul seviyelere indirilmeli ve ilaç fiyatlarına uygulanan yüzde 18'lik KDV üreticilerimize destek olarak verilmelidir." ifadesini kullandı.

"Borçlar uzun vadeye yayılmalı"

Bayraktar, kuru soğan ve patatesteki pazarlama sorunlarının devam ettiğinin altını çizerek, şunları kaydetti: "Depolarda bekleyen soğanda çürümeler oldu. Nisanda taze soğan çıkmaya başladığında depolardaki soğanların satışında sıkıntı olacaktır. Üreticilerimizin mağduriyetinin önlenmesi için, soğan ihracatına ivme kazandırılması, yeni alıcıların ve pazarların bulunması gerekmektedir. Patateste de üreticilerimizin beklentisi; tüketimin artmasını sağlayarak ürünün değerlendirilmesi, ihracatın teşvik edilmesidir."

Çiftçinin takibe düşen kredi borçlarının yapılandırılmasına yönelik taleplerini sürdürdüklerini aktaran Bayraktar, "Hükümetimizden beklentimiz, acil olarak çiftçimizin bankalara ve Tarım Kredi Kooperatiflerine ödeyemediği için takibe düşen borçları faizsiz olarak uzun vadeye yayılmalı ve üreticilerimiz rahatlatılmalıdır." değerlendirmesinde bulundu.

Restoran ve kafelere destek ödemesi

Lokanta, restoran ve kafe gibi sektörlerde faaliyetleri kısıtlanan 2019 cirosu 3 milyon altı olan, gerçek usulde vergilendirilen ticari işletmelere destek ödemesi ile cirosu yüzde 50 azalan işletmelere 2 bin ile 40 bin lira arasında ciro kaybı destek ödemesi yapılacağı açıklandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada, COVID-19'dan en çok zarar gören sektörler arasında yer alan yeme-içme sektörüne destek verileceğini söyledi.

Erdoğan, "Lokanta restoran ve kafe gibi sektörlerde alınan tedbirler nedeniyle faaliyetleri kısıtlanan ve 2019 cirosu 3 milyon lira ve altı olan gerçek usulde vergilendirilen ticari işletmelere destek ödemesi yapacağız. Ciro su 2020'de yüzde 50 ve daha fazla azalan işletmelere 2 bin liradan az, 40 bin liradan fazla olmamak üzere ciro kaybının yüzde 3'ü kadar ödeme yapacağız." ifadelerini kullandı.

Su, yatırım araçları arasında yerini aldı

Küresel ısınma ve kuraklık tehlikesi bugünün gerçekliği haline gelmişken su, altın ve petrol gibi değerli yatırım araçları arasındaki yerini aldı. Borsa oyuncuları yaklaşık iki aydır bu 'sıradışı' ürünün ticaretini yapıyor. Temel amaç kuraklığın neden olabileceği zararlardan kaçınmak.

ABD'nin sık sık kuraklık ve buna bağlı orman yangınlarıyla gündeme gelen en kalabalık eyaleti California'nın yerüstü su kaynakları, artık vadeli işlemlerin konusu. Dünyanın en büyük borsa işletmecisi CME Group, geçtiğimiz 7 Aralık'ta eyaletin 1.1 milyar dolarlık su varlığına dayalı vadeli kontratları işleme açtı. Türünün ilk örneği bu uygulama ile teoride, çiftçiler ve elektrik üreticileri gibi büyük su tüketicilerinin kuraklık kaynaklı fiyat değişimleriyle uğrayabilecekleri zarardan korunmaları hedefleniyor. Söz konusu kağıt şubat vadede son olarak 508 dolardan işlem gördü.

RİSKTEN KORUNMA YÖNTEMİ

California, ABD'nin günlük su tüketiminin yüzde 9'undan sorumlu ve en büyük alıcı tarım sektörü. Gelecek aylardaki su fiyatı hakkında bilgi sahibi olmak çiftçiler için kritik öneme sahip.

Hürriyet gazetesinden Muhammed Kafadar'ın haberine göre, CME Group Küresel Hisse Senedi Endeksi ve Alternatif Yatırım Ürünleri Başkanı Tim McCourt, vadeli işlemler ile tüketicilerin kuraklık zamanında ihtiyaç duyacakları ekstra suyun fiyatını garanti altına alabileceklerini, böylece riskten korunacaklarını (hedge)

söylüyor. Elbette kontratlar yalnızca çiftçilerin değil, finans piyasasının tüm aktörlerinin spekülasyonuna açık.

SPEKÜLASYON ENDİŞESİ

Konuya şüpheyle yaklaşan bazı uzmanlar ise, suyun insan yaşamı açısından vazgeçilmez önemine dikkat çekiyor. Uzmanlar bu tarz uygulamaların etik açıdan tartışmalı olduğuna vurgu yapıyor. Şu aşamada, su, yalnızca ufak bir bölgede sınırlı şekilde işlem görse de, yaygınlaşması halinde su fiyatlarına ilişkin spekülasyonların dramatik etkileri olabileceği endişesi dile getiriliyor. Örnek olarak vadeli işlemlerde geçmiş yıllarda kakao ve soya gibi temel maddelerde yaşanan aşırı fiyat hareketleri gösteriliyor.

BİR KONTRAT 326 BİN GALON SUYA KARŞILIK

Vadeli su kontratları, 2018'de oluşturulan Nasdaq Veles California Su Endeksi temel alınarak üretildi. Petrol ya da başka emtianın aksine, su kontratları ürünün fiziksel olarak takasıyla ilgili değil. Yani gerçekte kimse su teslim almıyor ya da satmıyor. Her bir kontrat yaklaşık 326 bin galon suya karşılık geliyor. Bir çiftçinin ocak ayında, o yıl kuraklık olabileceğini ve ilerleyen aylarda fazladan suya ihtiyaç duyabileceğini varsaydığını düşünelim. Bu durumda çiftçi ihtiyaç duyacağı suya karşılık gelen kontratı satın alır. Vade sonunda bunu nakde dönüştürerek spot piyasadan alacağı suyu karşılayabilmeyi umar.

İstanbul tarım hariç her alanda üretim lideri

2019 yılında Türkiye ekonomisinin gayrisafi yurt içi hasılasında en yüksek payı yüzde 30,7 ile İstanbul aldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2019 yılına ilişkin İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verilerini açıkladı. İstanbul yüzde 30,7'lik payla toplam üretimin yaklaşık 3'te 1'ini karşıladı. İlk sırada yer alan İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Kocaeli'nden oluşan 5 il Türkiye'nin toplam gayrisafi yurtiçi hasılasının yüzde 53,74'üne imza attı. Antalya, Konya, Adana, Mersin ve Gaziantep'in yer aldığı ikin 5'te yer alan iller de eklendiğinde bu oran 64,83'e ulaşıyor.

İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2018-2019

	Kişi başına GSYH (\$)			Kişi başına GSYH (\$)	
	2018(r)	2019		2018(r)	2019
Türkiye	9 792	9 213	Adana	6 715	6 484
İstanbul	16 313	15 285	Nevşehir	6 456	6 468
Kocaeli	16 648	14 304	Zonguldak	7 621	6 461
Ankara	12 891	12 508	Afyonkarahisar	6 661	6 359
Tekirdağ	13 377	12 466	Niğde	6 357	6 324
Antalya	10 922	10 677	Amasya	6 583	6 294
İzmir	11 649	10 663	Sivas	6 525	6 162
Bursa	11 451	10 382	Samsun	6 352	6 128
Bilecik	10 802	10 050	Ardahan	6 500	6 101
Kırklareli	10 448	10 044	Kahramanmaraş	6 089	6 006
Muğla	10 294	9 943	Bayburt	6 043	5 984
Eskişehir	10 452	9 793	Kırşehir	6 500	5 947
Yalova	10 564	9 691	Elazığ	6 053	5 675
Bolu	10 274	9 537	Bartın	6 403	5 669
Çanakkale	9 888	9 453	Hatay	6 580	5 617
Artvin	8 765	8 952	Çorum	5 808	5 562
Sakarya	9 260	8 762	Sinop	5 794	5 557
Manisa	9 410	8 711	Giresun	5 298	5 498
Tunceli	8 161	8 423	Iğdır	5 433	5 413
Erzincan	8 412	8 327	Malatya	5 560	5 357
Karaman	8 587	8 277	Ordu	5 291	5 330
Denizli	8 767	8 194	Erzurum	5 653	5 324
Balıkesir	8 195	7 802	Hakkari	5 227	5 317
Kayseri	8 155	7 785	Osmaniye	6 051	5 277
Edirne	7 933	7 764	Kilis	5 325	5 125
Uşak	7 852	7 710	Gümüşhane	5 447	5 122
Düzce	7 952	7 704	Mardin	5 326	5 083
Mersin	7 863	7 640	Yozgat	5 554	5 056
Burdur	7 930	7 447	Bingöl	4 924	4 811
Kütahya	7 742	7 364	Şırnak	4 939	4 804
Isparta	7 657	7 260	Tokat	4 847	4 737
Konya	7 613	7 201	Siirt	4 400	4 683
Rize	7 512	7 170	Kars	4 818	4 626
Kırıkkale	8 305	6 911	Diyarbakır	4 288	4 164
Kastamonu	7 100	6 825	Batman	4 409	4 120
Karabük	8 532	6 818	Muş	4 268	4 108
Aydın	6 979	6 672	Adıyaman	4 338	3 954
Gaziantep	7 084	6 627	Bitlis	3 855	3 906
Çankırı	6 762	6 619	Van	3 422	3 295
Trabzon	6 915	6 571	Şanlıurfa	3 342	3 075
Aksaray	6 845	6 525	Ağrı	2 998	2 946

Kişi başı GSYH verilerinde de İstanbul 15 bin 285 dolar ile ilk sırada yer aldı. Türkiye geneli kişi başı GSYH tutarı 2018 yılında 9 bin 792 dolar iken 2019 yılında 9 bin 213 dolara geriledi. İstanbul'u 14 bin 304 dolarla Kocaeli, 12 bin 508 dolarla Ankara izledi. İlk 3'te yer alan bu illerin dışında, kişi başı GSYH verisi 10 bin doların üzerinde bulunan iller ise Tekirdağ, Antalya, İzmir, Bursa, Bilecik ve Kırklareli oldu. Kişi başı verisi en düşük iller 2 bin 929 dolarla Ağrı, 3 bin 75 dolarla Şanlıurfa ve 3 bin 295 dolarla Van oldu.

İstanbul 1,3 trilyon TL'lik üretime imza attı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, il düzeyinde cari fiyatlarla GSYH hesaplamalarına göre 2019 yılında İstanbul 1 trilyon 327 milyar 452 milyon TL ile en yüksek rakama ulaştı. İstanbul'u, 395 milyar 731 milyon TL ile Ankara, 263 milyar 38 milyon TL ile İzmir izledi. İl düzeyinde GSYH hesaplarında son üç sırada 4 milyar 134 milyon TL ile Tunceli, 3 milyar 399 milyon TL ile Ardahan ve 2 milyar 840 milyon TL ile Bayburt yer aldı.

İstanbul, Türk Lirası bazında kişi başına GSYH'de 2019 yılında 86 bin 798 TL ile ilk sırada yer alırken İstanbul'u, 81 bin 228 TL ile Kocaeli ve 71 bin 27 TL ile Ankara izledi.

Tarımın patronu Konya

Tarım GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde 2019 yılında cari fiyatlarla GSYH'den en yüksek payı alan İstanbul, tarım sektörü ve diğer hizmet faaliyetleri hariç, tüm faaliyetlerde de ilk sırada yer aldı.

Bilgi ve iletişim faaliyetleri toplamı içinde İstanbul'un aldığı pay yüzde 65,4, finans ve sigorta faaliyetleri toplamından aldığı pay yüzde 58,2, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri toplamından aldığı pay yüzde 46,5, hizmetler sektörü toplamından aldığı pay yüzde 40,5, inşaat sektörü toplamından aldığı pay yüzde 35,6 olarak gerçekleşti. Konya yüzde 6,1 pay ile tarım, ormancılık, balıkçılık sektöründe 81 içinde ilk sırada yer alırken, Ankara yüzde 29,2 pay ile diğer hizmet faaliyetlerinde ilk sırada yer aldı.

İstanbul, 2019 yılında hizmetler sektörü toplamından yüzde 40,5 pay alırken, ilin toplam GSYH'si içinde hizmetler sektörünün payı yüzde 32,1 olarak gerçekleşti. İstanbul'un toplam GSYH'si içinde sanayi sektörü yüzde 17,1 pay ile ikinci sırada, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 8,0 pay ile üçüncü sırada yer aldı.

Zincirlenmiş hacim endeksiyle GSYH, 48 ilde, bir önceki yıla göre Türkiye ortalamasının üzerinde büyüdü.

GSYH endeksindeki artışa en fazla katkısı Ankara verdi

Yıllık GSYH, zincirlenmiş hacim endeksiyle 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 0,9 artarken, 48 ilde Türkiye ortalamasının üzerinde artış gerçekleşti. Bir önceki yıla göre 2019 yılında en yüksek artış gösteren ilk üç il sırasıyla yüzde 12,8 değişim oranı ile Siirt, yüzde 10,6 ile Giresun ve yüzde 9,8 ile Artvin oldu. Bir önceki yıla göre en yüksek azalış gösteren üç il ise sırasıyla yüzde 8,9 değişim oranı ile Zonguldak, yüzde 10,4 ile Kırıkkale ve yüzde 12,5 ile Karabük oldu.

Yıllık GSYH'nin, zincirlenmiş hacim endeksiyle bir önceki yıla göre yüzde 0,9 artışına en fazla katkı veren il yüzde 0,43 ile Ankara oldu. Ankara'yı yüzde 0,40 ile İstanbul ve

yüzde 0,14 ile Antalya izledi. Yıllık GYSH büyümesine 2019 yılında negatif yönlü katkı veren illerin başında yüzde 0,23 ile Kocaeli, yüzde 0,11 ile İzmir, yüzde 0,08 ile Bursa ve Hatay yer aldı.

İllerin GSYH'den Aldığı Pay (Bin TL)

	GSYH 2018	GSYH 2019	% Değişim	%Pay 2018	%Pay 2019
Türkiye	3 758 315 621	4 320 191 227	14,95	100,00	100,00
İstanbul	1 157 429 335	1 327 451 596	14,69	30,80	30,73
Ankara	332 731 921	395 730 879	18,93	8,85	9,16
İzmir	236 171 683	263 037 662	11,38	6,28	6,09
Bursa	160 117 567	178 362 994	11,40	4,26	4,13
Kocaeli	148 733 409	156 746 911	5,39	3,96	3,63
Antalya	123 351 197	149 701 206	21,36	3,28	3,47
Konya	78 707 192	90 740 391	15,29	2,09	2,10
Adana	70 227 215	82 074 569	16,87	1,87	1,90
Mersin	66 886 289	79 281 899	18,53	1,78	1,84
Gaziantep	67 366 341	77 108 713	14,46	1,79	1,78
Tekirdağ	64 185 848	73 808 083	14,99	1,71	1,71
Manisa	63 058 022	70 990 939	12,58	1,68	1,64
Kayseri	53 182 219	61 830 768	16,26	1,42	1,43
Muğla	46 257 426	55 069 069	19,05	1,23	1,27
Balıkesir	46 973 329	54 385 060	15,78	1,25	1,26
Hatay	49 404 487	51 655 714	4,56	1,31	1,20
Sakarya	43 680 211	50 760 839	16,21	1,16	1,17
Eskişehir	42 669 652	48 897 978	14,60	1,14	1,13
Denizli	42 297 311	48 041 273	13,58	1,13	1,11
Samsun	39 662 423	46 706 429	17,76	1,06	1,08
Aydın	35 843 653	41 842 664	16,74	0,95	0,97
Diyarbakır	34 699 596	41 246 384	18,87	0,92	0,95
Kahramanmaraş	32 621 017	39 203 725	20,18	0,87	0,91
Şanlıurfa	31 685 823	35 884 592	13,25	0,84	0,83
Trabzon	25 988 834	30 166 189	16,07	0,69	0,70
Çanakkale	24 966 776	29 062 603	16,41	0,66	0,67
Afyonkarahisar	22 632 734	26 270 987	16,08	0,60	0,61
Malatya	20 758 796	24 295 766	17,04	0,55	0,56
Kütahya	20 992 896	24 197 100	15,26	0,56	0,56
Mardin	20 579 096	24 071 549	16,97	0,55	0,56
Erzurum	20 366 664	23 128 497	13,56	0,54	0,54
Ordu	18 887 675	23 095 923	22,28	0,50	0,53
Sivas	19 502 326	22 490 506	15,32	0,52	0,52
Zonguldak	21 498 973	21 937 578	2,04	0,57	0,51
Van	17 995 412	21 145 607	17,51	0,48	0,49
Kırklareli	17 658 100	20 609 296	16,71	0,47	0,48
Elazığ	16 827 665	19 123 331	13,64	0,45	0,44
Isparta	15 798 267	18 271 206	15,65	0,42	0,42

Aralıkta 28,1 milyar TL tutarında teşvik belgesi düzenlendi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020 yılı Aralık ayında sabit yatırım tutarı 28 milyar 114 milyon 136 bin 222 lira olarak hesaplanan 1181 yatırım teşvik belgesi düzenledi. Yatırımların gerçekleştirilmesi ile 29 bin 361 kişinin istihdam edilmesi planlanıyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Aralık 2020 dönemi yatırım teşvik belgesi listesi Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, geçen ay 1181 yatırım teşvik belgesi verildi. Belge alan projelerin sabit yatırım tutarı 28 milyar 114 milyon 136 bin 222 lira olarak hesaplandı. Bu yatırımların gerçekleştirilmesiyle 29 bin 361 kişinin istihdam edilmesi planlanıyor.

Öte yandan, sabit yatırım tutarı 2 milyar 385 milyon 89 bin 933 lira olan ve 9 bin 750 kişinin istihdam edilmesi öngörülen 314 yatırım teşvik belgesi iptal edildi.

Bu dönemde yatırım teşvik belgesi tamamlama vizesi alan firmaların sabit yatırım tutarı 7 milyar 217 milyon 111 bin 234 lira, bu firmalarda istihdam edilen kişi sayısı 10 bin 731 olarak gerçekleşti.

Uzmanlar IMF'nin rakamlarını yorumladı: Türkiye yüksek faize mahkûm

Ekonomist Hayri Kozanoğlu, IMF'nin yayınladığı Küresel Finansal İstikrar Raporu'na ilişkin yaptığı değerlendirmede, Türkiye'nin Tunus'un ardından en fazla dış finansmana gereksinimi olan ülke olduğunu belirterek, çarenin yüksek faizde bulunduğunu ifade etti.

Uluslararası Para Fonu (IMF), 2021 yılına ilişkin küresel ekonomik büyüme tahminini yüzde 5,2'den yüzde 5,5'e çıkardı.

Küresel Finansal İstikrar Raporu'na göre, Kovid-19 aşılarının onaylanması ve uygulanmaya başlanmasının, artan Kovid-19 vakalarına ve ekonomik görünümü çevreleyen belirsizliklere rağmen küresel toparlanma beklentilerini artırdığı ve risk varlık fiyatlarını yükselttiği belirtildi.

"ÇAĞRE YÜKSEK FAİZLE SICAK PARAYI CEZBETMEK"

Ekonomist Hayri Kozanoğlu da rapordaki Türkiye tahminini değerlendirdi.

GSYH'nin yüzdesi olarak Türkiye'nin Tunus'un ardından en fazla dış finansman gereksinimi olan ülke olduğunu ifade eden Kozanoğlu, "Bu nedenle çare yüksek faizlerle "sıcak parayı" cezbetmekte bulunuyor!" dedi.

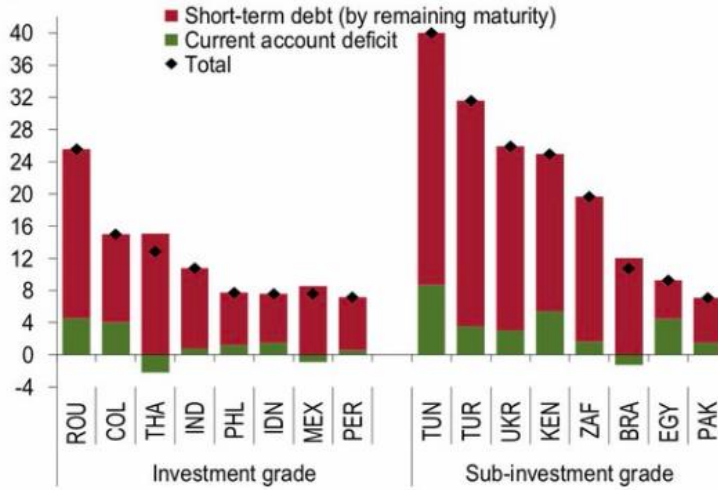

Hayri Kozanoğlu
@HayriKozanoglu

IMF'nin bugün yayımladığı Küresel Finansal İstikrar Raporu'na göre, GSYH'nin yüzdesi olarak Türkiye Tunus'un ardından en fazla dış finansman gereksinimi olan ülke. Bu nedenle çare yüksek faizlerle "sıcak parayı" cezbetmekte bulunuyor !

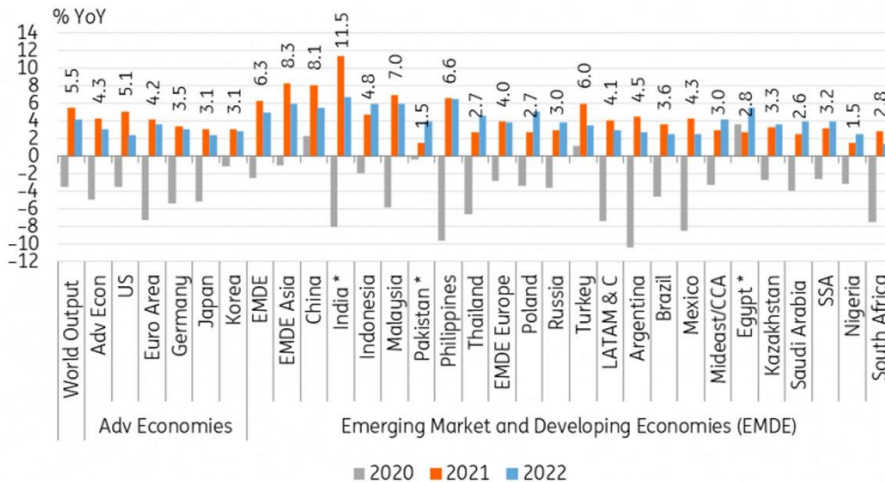
Figure 6. 2021 Gross External Financing Needs
(Percent of GDP)

Sources: National authorities; and IMF staff calculations.
Note: Brazil, Romania, South Africa, Thailand, and Ukraine report intercompany lending in their gross external financing needs.

TÜRKİYE İÇİN BÜYÜME BEKLENTİSİ

Raporda Türkiye için "Yükselen ve Gelişmekte Olan Avrupa'da (+% 4,0; +% 3,9), Türkiye'nin 2020'de bir daralmadan (+% 1,2) kurtulmasının ardından Ekim'e kıyasla + 1,0 puan artarak 2021'de %6,0 büyümesi bekleniyor" bilgisi yer aldı.

Erdoğan: CHP siyasi parti kimliğini giderek kaybetmektedir

Cumhuriyet Halk Partisi'ni hedef alan açıklamalarda bulunan AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "CHP siyasi parti kimliğini giderek kaybetmektedir" iddiasında bulundu.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhuriyet Halk Partisi'ni (CHP) hedef aldı. Erdoğan, "PYD'li teröriste gösterdikleri sempatinin onda birini kendi vatandaşlarına, Diyarbakır Annelerine göstermiyorlar. Bunun adı siyasetçisizliktir, beşinci kol faaliyetidir" dedi.

Erdoğan, AKP'nin 7. Olağan Erzincan, Erzurum il kongrelerine canlı bağlantı ile katılarak açıklamalarda bulundu.

Açıklamasında CHP'yi hedef alan Erdoğan, "Hemen her gün bir CHP yöneticisi tarafından ülkesi ve milleti için ter dökenler militan yaftası vurularak hedef tahtasına konuluyor. Milletimizin canına kast eden PYD'li teröriste gösterdikleri sempatinin onda birini kendi vatandaşlarına, Diyarbakır Annelerine göstermiyorlar. Bunun adı siyasetçisizliktir, beşinci kol faaliyetidir" dedi.

"CHP bugün yalan ve iftira üretim merkezine dönüşmüş durumdadır" iddiasında bulunan Erdoğan, "CHP siyasi parti kimliğini giderek kaybetmektedir. İnşallah 2023 seçimleri Türkiye'de CHP'nin rövanşist siyasetinin de tasfiye edildiği yeni dönemin müjdecisi olacaktır" ifadelerini kullandı.

Erdoğan'ın açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

"AK Parti olarak bugünlere milletimizin aziz duası yanında, dava erlerinin çabalarıyla geldik. 18 yıllık iktidarımız döneminde kimi medya kuruluşlarından terör örgütlerine kadar farklı odakların tehditlerine maruz kaldık. Her türlü zorluğa, yokluğa rağmen yolumuzdan dönmedik. İmkanlarımızı seferber ederek, insanlarımızı ayırmadan

herkesi kucaklamaya çalıştık. 81 vilayetimizin hepsine mesajlarımızı ulaştırmaya gayret ettik. Vatandaşlarımızın tamamını Türkiye ortak paydasında buluşturan bir yapı olduk.

AK Parti'nin bu başarısını görmek istemeyenler hep başka yerlere baktılar. milletle gönül bağı kurmak yerine, Stockholm Sendromu diyerek milleti aşağıladılar. Kömürcü, makarnacı, takunyacı, göbeğini kaşıyan adam dediler. İçlerinde biriktirdikleri kini ortaya saçtılar. CHP Genel Başkanı'nın yaptığı gibi toplumumuzun farklı kesimlerini tehdit etmeye başladılar. Hemen her gün bir CHP yöneticisi tarafından ülkesi ve milleti için ter dökenler militan yaftası vurularak hedef tahtasına konuluyor. Milletimizin canına kast eden PYD'li teröriste gösterdikleri sempatinin onda birini kendi vatandaşlarına, Diyarbakır Annelerine göstermiyorlar. Bunun adı siyasetçilik, beşinci kol faaliyetidir.

Türkiye'de muhalefetin böyle bir akıl tutunmasına yakalanması, Türk demokrasisi için endişe vericidir. CHP yönetiminin siyasi tükenmişliğinin göstergesidir. CHP Genel Başkanı'nın iftiralarla AK Parti ve Cumhur İttifakı'na saldırmaktadır. Taciz, tecavüz, hırsızlığı milletin dikkatinden kaçırmaya çalışmaktadır. CHP bugün yalan ve iftira üretim merkezine dönüşmüş durumdadır. CHP siyasi parti kimliğini giderek kaybetmektedir. İnşallah 2023 seçimleri Türkiye'de CHP'nin rövanşist siyasetinin de tasfiye edildiği yeni dönemin müjdecisi olacaktır.

Her karışında bir yiğit yatan bu ülkeyi kuru sözle değil, imanla, aşkla, büyük bir tutkuyla seviyoruz. Milletimizden başka sevdami yok. Yeter ki ülkemizin ayağına taş değmesin, yeter ki aziz milletimizin dara düşmesin, ezanlarımız susmasın, ezanlarımız dinmesin.

Siyaset ancak millet için, millete hizmet için yapıldığında anlamlıdır. Hırs ve rant için değil, vatana ve millete şükran borcunu ödemek için yapıldığında değerlidir. Millet için yapılmadığında siyaset bir angaryadan ibarettir. Bizim yolumuz şehitlerin, gazilerin, kalbi ülkesi ve milleti için çarpanların yoludur. Muhalefetin içine düştüğü çıkmaz bizim sorumluluğumuzu daha da artırıyor.

CHP'ye göre politika belirleyen bir parti olmadık. Kuruluşumuzdan itibaren hep kendimizle yarıştık, başkasına değil kendimize baktık. Türk siyasetini esir alan vizyonsuzluğa rağmen bu hayalleri gerçekleştirmeye gayret ettik. Biz işimize bakacağız, Türkiye için ne yapabiliriz ona bakacağız. Ülkemizi, bölgemizi ve dünyayı daha güvenli, daha huzurlu, daha müreffeh hale nasıl getirebiliriz ona bakacağız. Kendi Bizans oyunlarıyla baş başa bırakacağız, kendi işimize bakacağız. Biz vaktimizi ve enerjimizi kendi çalışmalarımızı daha ileriye taşımak için kullanacağız. İlk günkü aşkla, heyecanla ülkemize hizmet etmeyi sürdüreceğiz.

Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşması, 2053 ve 2071 vizyonlarını hayata geçirebilmesi AK Parti ve Cumhur İttifakı'nın omuz omuza vereceği mücadelenin başarısına bağlıdır."

Oğuzhan Asiltürk her şeyi açıkladı. Bakın AKP kendisinden ne istemiş

Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu Üyesi Oğuzhan Asiltürk'ün, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaptığı görüşmelerin yankıları sürerken, Asiltürk katıldığı bir televizyon programında AKP'li yetkililerin kendisinden ne istediğini açıkladı. Asiltürk, AKP'li yetkililerin kendisinden İstanbul Sözleşmesi'nin kalkması konusunda yardım istediğini açıkladı.

Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu Üyesi Oğuzhan Asiltürk'ün, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaptığı görüşmenin yankıları siyaset gündemindeki yerini koruyor.

Konuk olduğu bir televizyon programında konuşan Oğuzhan Asiltürk, ziyaretin içeriğine dair Erdoğan'ın açıklamalarının üzerine bir şey söylemeyeceğini belirterek "Forsunu morsunu kullanmadan abi kardeş gibi görüşmeye gelmesi karşısında ben en ufak bir açıklama yapmam" demişti.

Buna karşılık Asiltürk, Erdoğan'ın İstanbul Sözleşmesi konusundaki görüşlerini açıkladı.

Asiltürk'ün programda yaptığı konuşmada, "AK Parti'nin yetkilileri bana geldi ve bu sözleşmenin (İstanbul Sözleşmesi) kesinlikle kalkacağını söyledi. Sayın Cumhurbaşkanının da görüşü kalkması yönünde ama parti içinde de buna karşı olanlar var. Bana dediler ki, 'efendim siz bu konuyu söyleyin ki işimiz kolaylaşsın'" ifadelerini kullanması dikkat çekti.

İran'dan İsrail'e tehdit: Hayfa ve Tel Aviv'i yerle bir ederiz

İran, İsrail Genelkurmay Başkanı Aviv Kochavi'nin, Tahran'ın nükleer tesislerine muhtemel bir saldırı için orduya hazır olma talimatı vermesinin ardından herhangi bir saldırıda Tel Aviv ve Hayfa'yı vuracağı tehdidinde bulundu.

İran devlet televizyonuna göre, Genelkurmay Başkanlığı Sözcüsü Tuğgeneral Ebulfazl Şikarçi, İsrail Genelkurmay Başkanı Kochavi'nin saldırı tehditlerine cevap verdi.

İsrail'in tehditlerini "psikolojik savaş" veya "yanılgı" olarak değerlendirdiklerini ifade eden Şikarçi, "Onların en küçük hatasında hem İran'a saldırı için hazırladıkları füze üslerini vururuz hem de mümkün olan en kısa sürede Hayfa ve Tel Aviv'i yerle bir ederiz." dedi.

İran'ın nükleer programının tamamen barışçıl olduğunu söyleyen Şikarçi, "Bunu siyonist rejim için değil tüm dünya için söylüyoruz. Hem Ayetullah Ali Hamaney'in fetvasında hem de İran'ın savunma doktrininde nükleer silah üretmek, edinmek ya da kullanmak diye bir kategorimiz bulunmuyor." diye konuştu.

Şikarçi, "İran'ı ve topraklarını etkin bir şekilde savunacak güce sahibiz." ifadesini kullandı.

İsrail Genelkurmay Başkanı Kochavi, dün bir konferansta yaptığı konuşmada, İran'ın nükleer programını önlemek için orduya yeni operasyonel planlar hazırlaması talimatı verdiğini duyurmuştu.

İrfan Donat

Patates ve kuru soğan sorunsalı

Türkiye'nin böyle bir “**problematik**” mevzusu var.

Aslına bakarsanız bu mesele tarımın neredeyse tamamını kapsar nitelikte.

Yıllardır konuşulan, sorunları tespit edilen, çözüm önerilerinde bulunulan ve fakat yine yıllardır bir arpa boyu yol alınamayan **kronik** bir sorundan bahsediyoruz.

Patates ve kuru soğan, bu açıdan bakıldığında tam bir tez konusudur, vaka çalışması olacak incelenesi bir başlıktır.

Ve genelde patates ile kuru soğanın kaderi birbirine benzer.

Çoğu zaman fiyat seyrinde bir korelasyondan bahsetmek mümkündür.

Gelin 3 yıl geriye dönüp hafızalarımızı tazeleyelim...

Ne demek istediğimiz daha net anlaşılacaktır...

Yıl 2018...

Yılın ilk yarısında hem patates hem de kuru soğanda fiyatlar 1,5-2 TL seviyesindeydi ve üreticiler maliyetler karşısında zor bir yıl geçirdi.

Ama marketlerde fiyatlar “uygun” gözüktüğü için kimse üreticinin derdine kulak asmadı, feryadı pek duyan olmadı.

Yılın ikinci yarısı hem depolarda hastalık sebebiyle çürüyen ürünler hem de geçtiğimiz yıllarda bu üründen zarar ettiği gerekçesiyle kuru soğan ve patates üretmekten vazgeçenlerin de etkisiyle azalan üretim, fiyatları yukarı tırmandırdı.

28.01.2021

2019'a girdiğimizde ise kuru soğan ve patates fiyatlarının 8-10 TL seviyelerine kadar yükselişini konuştuk, tartıştık.

Bunun üzerine patates ve kuru soğan ithalatı için kapılar sonuna kadar açıldı. Hatta Şubat 2019'da kurulan tanzim satış noktalarında kuru soğan ile patates öne çıkan ürünler arasında yer aldı.

2019 ikinci yarısında her iki ürünün de fiyatları gevşedi ve yılsonuna doğru 1,5-2,5 TL aralığında seyretti.

2020'nin başında ise ekonomi yönetimi her iki ürüne yönelik önemli bir karar açıkladı. 2019 yılında yaşanan '**kötü tecrübenin**' tekrar etmemesi adına **kuru soğan ve patates ihracatı ön izne** bağlandı.

İçeride fiyatları baskılamak ve gıda enflasyonuna yönelik olası bir sürprizin önüne geçmek adına alınan bu karar, üretici ve ihracatçıyı vurdu.

Temmuz sonuna doğru ise artık '**tehlikenin geçtiği**' düşünülerek ihracat kısıtlaması kaldırıldı.

2020 genelinde ise girdi fiyatlarındaki artışı konuşmamıza rağmen kuru soğan ve patates fiyatları 2-2,5 TL seviyelerinde kaldı.

Hem pandemi süreciyle birlikte kapanan oteller, restoran ve kafelerin etkisi hem de **yılın 7 aylık kısmında yaşanan ihracat kısıtlaması** üreticileri deyim yerindeyse '**vurdu**'.

Zamanında ihraç edilemeyen ve depolarda kalan ürün şuan alıcı bekliyor ve çürümeye başladı bile.

2019 yılında, **ürünleri olması gerektiği gibi depolarda muhafaza ettiği** için "**stokçu**" damgası yiyen ve hatta "**terörist**" ilan edilen kuru soğan ve patates üreticisi ile tüccarlar şimdilerde sesini duyuracak, sorunlarını dile getirecek bir muhatap arıyor.

KURU SOĞANDA KAÇAN FIRSAT

Halbuki Türkiye geçen yıl Eylül ayında önemli bir fırsatı elinden kaçırdı.

Nasıl mı?

Resmi verilere göre, Türkiye'de 2020 itibarıyla 2.3 milyon ton kuru soğan üretildi.

28.01.2021

Küresel **soğan üretiminde ikinci, ihracatta ise ilk sırada yer alan Hindistan'da**, geçen yıl sıcak ve aşırı yağışlar rekolteyi olumsuz etkileyince iç piyasa fiyatları 3 katına yükseldi.

Bunun üzerine **Hindistan hükümeti**, içerdeki fiyatları baskılamak ve tedarikte sorun yaşamamak adına **14 Eylül 2020 tarihinden itibaren kuru soğan ihracatını durdurdu**.

Söz konusu **ihracat yasağı** 01 Ocak 2021 tarihine kadar sürdü.

Hindistan'tan boşalan ihracat pazarındaki açığı, **Hollanda, Çin ve Mısır** gibi ülkeler durumu fırsata çevirerek doldurdu. Hindistan'ın kuru soğan ihraç ettiği ülkelere mal tedarik ederek ellerindeki stokları eritti.

İşte tam da bu sırada Türkiye proaktif bir politika izlese, bugünlerde depoda çürümeye terk edilen ürünleri kolayca ihraç edebilirdi.

Hem eldeki ürünler değerlendirilir, hem de ek bir döviz getirisi sağlanırdı.

Ama fırsatı değerlendiremedik.

Konu **ithalat olunca hızlı bir refleks ve proaktif bir hamleyle alınan kararlar**, konu ihracat olunca maalesef aynı şekilde yaşanmıyor.

PATATESTE KATMA DEĞER YARATAMAMA SORUNU

Patates tarafında da durum çok farklı değil.

Türkiye'de 2020 yılında 5,2 milyon ton patates üretildi.

Dünyada yaşanan pandemi nedeniyle otel, restoran, kafe gibi toplu yemek tüketim yerlerinin kapalı olması sonucu özellikle sanayi tipi patates üreten AB ülkeleri, ABD ve diğer pek çok patates üreticisi ülkelerde üretim fazlası oluşturdu.

Peki bu işi başarılı şekilde yöneten ülkeler stoktaki birikmeye karşı nasıl bir yol, yöntem izliyor?

İhracatı taze patates şeklinde yapmak yerine **katma değeri yüksek olan dondurulmuş ve işlenmiş ürün** olarak yapmak adına sektörü yönlendiriyor, destekliyor ve gerektiği noktalarda teşvik sağlıyor.

28.01.2021

Bu da eldeki ürünlerin raf ömrünü uzatarak sektöre zaman kazandırıyor.

Son bir notu da eklemekte fayda var.

Bu yıl kuraklıktan sadece tarladaki ürünler değil depolardaki ürünler de etkileniyor.

Zira üreticiler, mevsim normallerinin üzerinde seyreden sıcaklıkların depolardaki ürünün muhafaza süresini de olumsuz etkilediğini ve kısalttığını kaydediyor.

“PATATESİN KARA YILI”

Peki sektör paydaşları mevcut tablo karşısında ne diyor?

Patates konusunda Türkiye'deki üretim ve fiyatların nabzını tutan ve zaman zaman bilgi aldığımız **Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Ökkeş Yıldırım**, “Bu sene ‘patatesin kara yılı’ olacak gibi görünüyor” yorumunda bulunuyor.

Şu an İzmir Ödemiş'te patatesteki ikinci ürün hasadının yapıldığını hatırlatan Yıldırım, fiyatların maliyetleri karşılamadığını dile getiriyor.

2020 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısındaki yüzde 80'leri bulan düşüşler ve pandemi dolayısıyla otel, restoran ve kafe gibi toplu tüketim yerlerinin yılın büyük kısmında kapalı olmasının patatese olan talebi çok olumsuz etkilediğinin altını çizen Yıldırım, “Bu nedenle patates sanayisinde çalışan fabrikalar bitmiş ürün satamadıkları için ürünlerini depolamak durumunda kaldılar. Bu ise hem ellerinde bulunan ve 2021 yılı için kullanacakları tohumların elde kalmasına, hem de maliyetlerinin artarak, rekabet şanslarını kaybetmelerine sebep oldu” diyor.

Türkiye'de kişi başına düşen reel gelirin önemli ölçüde azalmasının da gıda harcamalarını olumsuz etkilediğini ifade eden Yıldırım, düşen talepten patatesin de nasibini aldığını söylüyor.

“MEVCUT DURUM 2021 PATATES EKİMLERİNİ DE OLUMSUZ ETKİLEYECEK”

Yıldırım, “Nevşehir ve çevre yörelerde bulunan patates depoları ağzına kadar dolu. Ne talep var ne de satış. Hiçbir hareket görünmüyor” diyor.

Yıldırım, diğer bir sorunu ise şöyle özetliyor: “Patatese talebin olmaması ve ürün fiyatlarındaki düşüş 2021 yılı patates ekimini de menfi yönde etkileyecektir.”

Yıldırım'a göre, bu nedenle sertifikalı tohum satışları da hacim ve parasal değer olarak geçen yıllara göre çok düşük seviyelerde.

Şu an patatesten depo çıkış fiyatının kalitesine göre değişmekle birlikte kilogram başına 50 kuruş ila 1 Lira arasında değiştiğini kaydeden Yıldırım, "Aynı patatesin kilogram başına maliyeti ise 80 kuruş ila 1 TL arasında" diyor.

Yıldırım, "Üretici her yıl olduğu gibi kaderine terkedilmiş olup, kara kara düşünüyor. Depolama süresinde gün ve gün zamanın kısılması sektör paydaşlarını endişeye sevk ediyor" uyarısında bulunuyor.

"60 KURUŞA MAL ETTİĞİMİZ KURU SOĞANI 60 KURUŞA DAHİ SATAMIYORUZ"

Ankara Sincan'da **kuru soğan üretimi ve ticareti yapan Şakir Çoban'ın** anlattıkları da Ökkeş Yıldırım'dan çok farklı değil.

Şakir Çoban, "**Kuru soğan fiyatları depoda şu an 60-80 kuruş arasında** değişiyor. **Üretim maliyeti en az 60 kuruş**. Bu ürünler depoda en fazla 45 gün daha bekleyebilir. Mart 15'ten sonra ürünleri kullanmak pek mümkün değil. Çuvallarda yeşermeler başladı" diyor.

Fire oranının zaman geçtikçe arttığını belirten Çoban, üreticilerin zor durumda kaldığını ve seslerini kimseye duyuramadıklarını söylüyor.

Konuştuğumuz diğer üretici ve STK temsilcileri de benzer şeyleri söylüyor.

Yazının başında belirttiğimiz gibi aslında mesele sadece kuru soğan ya da patates değil...

Mesele, **tarıma ve üreticiye bakış açımız...**

Mesele, **planlamadan desteklemeye, maliyet yönetiminden pazarlamaya** kadar sektörün yaşadığı **kronik sorunların çözümüne karşı ortaya konan direnç ve isteksizlik**.

Tüketiciyi korumanın yolunun üretici ve üretimi korumaktan geçtiğini anlayana kadar bu sorunları daha çok konuşacağız gibi...

Enflasyonla mücadele devletten başlasaydı...

Alaattin AKTAŞ

28 Ocak 2021 Perşembe

✓ ***Hem piyasa ekonomisi uyguluyoruz, hem de devlet "fahiş zam yapanlara" parmak sallıyor, hatta onları cezalandırma yoluna gidiyor.***

✓ ***Peki fahiş fiyat sonucunu doğuran politikalara yol açan devlet ise ne yapacağız? Tek örnek, akaryakıttaki vergi yükü hafifletilse acaba enflasyon ne kadar geriler?***

Enflasyonla yeni bir mücadeleye giriştik ya, hani pek olacak şey değil de "Mesela" diyerek sorsak; bu mücadelede hadi ilk adımı atmasa bile hiç olmazsa devlet de yer alsaydı, neler olurdu...

Bakıyoruz son günlerdeki ataklara; ilgili bakanlıklar "fahiş zam yapanların" peşine düşüyor, onlara ceza üstüne ceza yağıdırıyor, adeta kimseye göz açtırmıyor! Ama düşünmeden edemiyor insan, "Acaba devlet de fahiş zamlar yapıyor" ya da "Fiyatların çok yüksek oluşmasına zemin hazırlayacak politikalar izliyor olabilir mi" diye.

İş alemi topluca açıklama yaptı; bu mücadeleye destek vermek gerekiyordu, kendileri de üstlerine düşeni yapacaklardı.

Peki devlet de üstüne düşeni yapacak mıydı? En azından ben böyle bir açıklama, bırakın açıklamayı ima bile görmedim.

"Devlet ne yapsın, fiyatları o mu belirliyor" diyen çıkarsa bunu söyleyene karşı bana susmak düşer, kendimi yormam!

Bu arada aklıma takılan bir konuyu da yazmazsam olmaz:

“Enflasyon Türk halkı için dün ya da bugün mü sorun oldu? Üç beş ay önce böyle bir sorunumuz yok muydu? Ve eğer şimdiki gibi mücadele programları başlatarak sorunun üstesinden gelebilecek, en azından hafifletebileceksek, daha önce yapmamakla bir ihmalde bulunmuş olmadık mı?”

Suç bunun neresinde!

Şu süreçte özel sektörden tam olarak ne istendiğini, firmaların yaptığı hangi tercihlerin suç sayılıp cezai işleme konu olduğunu doğrusu pek anladığımı söyleyemem. Bir yandan hem piyasa ekonomisi deyip, bir yandan da "Sen pahalı satıyorsun" diye bazı kuruluşlara parmak sallamanın, hatta daha ötesine geçip ceza uygulamanın mantığını kavrayamadım.

Belli ki bu konu beni aşıyor! Yapılanlar yanlış olsa, iş aleminin dört büyük kuruluşu bir anlamda bu kararlara destek vermek yerine elbette karşı çıkan bir açıklama yaptı. Onlar destek verdiğine göre, demek ki yapılan doğru.

Ama biraz önce sorduğum soruyu ısrarla tekrarlayacağım:

“Bu yapılanlar doğru ve halkın yararına sonuçlar doğuracaksa niye geç kalındı?”

“SAYIN DEVLET, BUYURUN SIRA SİZDE!”

Devletin elinde sopa, özel sektör hizaya sokulacak; fiyatlar artmayacak, hatta düşecek. Peki...

Devlet niye katılmıyor bu seferberliğe?

Örneğin akaryakıtın 1 lira olan fiyatına devlet 2 lira vergi koymuyor mu? 1 liraya 2 lira vergi yerine 1 lira vergi uygulansa, alın size akaryakıt fiyatlarında üçte bir ucuzlama...

Madem halkın refahının artması amaçlanıyor; örneğin Almanya’da üretilen bir otomobil nasıl oluyor da burada, üretildiği ülkeden daha pahalıya satılıyor? Biliyoruz ki vergi yüzünden. Yine örneğin 100 bin liraya satılan bir otomobilin asıl fiyatı 20-25 binse, kalanı devlete vergi olarak gidiyor.

Türkiye’de yıllar önce toplam vergi gelirinün üçte iki kadarı kazanç üstünden alınan dolaysız vergilerden, üçte biri de harcamalardan alınan dolaylı vergilerden oluşurdu. Şimdi oranlar tam ters yüz oldu. Vergi gelirinün yüzde 70 kadarı harcama üstünden alınıyor. Bir birim tüketim karşılığında asgari ücretli de aynı vergiyi ödüyor, ayda 30 bin, 40 bin kazanan da, parasının miktarını bilemeyecek kadar zengin olan da...

“Sayın devlet, buyurun düşürün şu vergileri” dense, cevap hazır:

“Bütçe zaten sıkıntıda sırası mı?”

28.01.2021

Bir yerden başlamak gerekmiyor mu, bu geçim sıkıntısının temelinde gelirden bağımsız olarak herkesten aynı miktarda vergi alınıyor olmasının da büyük etkisi yok mu?

Yapılacaklar vergiyle de sınırlı değil tabii ki. Şu kamu özel işbirliği projeleri; şu garantiler, uçak inmeyen havaalanları, çok az aracın geçtiği köprüler, şu şehir hastaneleri... Dipsiz kuyu gibiler. Bütçe zaten sıkıntıdaydı hani, bu ödemelere gelince sıkıntı unutuluyor galiba.

BİTMEYEN TERANE; TARLADA ŞU KADAR, MANAVDA ŞU KADAR!

Bu sorun bir türlü bitmedi, biteceği de yok. Gariban çiftçi üretiyor, üç kuruşa satıyor; gariban şehirli de İstanbul'da, Ankara'da pazardan, manavdan katlanmış fiyata bu ürünleri almak durumunda kalıyor.

Tarım ürününde Türkiye'yi besleyen iki önemli bölge Antalya ve Adana; özellikle de Antalya.

Antalya'dan her gün büyük kentlere doğru kim bilir kaç bin kamyon yola çıkıyordur. Bu trafiği en aza indirmek, maliyetleri aşağı çekmek için hiç olmazsa İstanbul ve Ankara'ya demiryolu ulaşımı sağlanamaz mıydı, bunca yıl böyle bir proje tamamlanıp hayata geçirilemez miydi?

2022'nin ocak ayından bir haber aktararak yazıyı tamamlayalım:

"Ekonomi yönetimi, meyve sebze fiyatlarındaki hızlı artışa karşı yeni bir mücadele programı başlattı..."

Kredi ile olacak şey değil, bize hibe gerek

Şeref OĞUZ

28 Ocak 2021 Perşembe

Salgın sürecinde esnafın içine düştüğü sıkıntı, giderek derinleşiyor. Mücbir sebep kapsamına alınmayan restoran benzeri 100 bin işletmede, 2 milyon insan, zor durumda... 110 milyar liralık ekonomik büyüklüğe sahip bu kesimi nasıl desteklemeli?

Kira ve doğrudan para yardımı ile başlayan desteklerin, arttırılarak sürmesi gerekiyor. Esnafa gereken, borcunu kapatması için yeni kredi veya yapılandırma değil, işyerinin kapalı olduğu sürede hibe desteğidir. Hibe; borç değildir, vadesi gelmez, faizi yoktur.

Bu arada; lokantaları paket servise sınırlayıp kapalı tutarken, Uludağ otelleri örneğindeki gibi başıboş serbesti, külfetin eşit dağıtılmadığı algısını doğuran ve adalet duygusunu zedeleyen ikircil tutumlardır. Eğer bir tedbir getiriliyorsa, denetimi sağlanmalı, hayata geçirileceğinden emin olunmalı...

Benzer sıkıntıyı; Şubatın ilk haftasında açıklanması beklenen reformlar ve acı ilaç tedbirleri için yaşayabiliriz. Bunun yolu, külfeti eşit dağıtmaktan geçer. Alınacak tedbirin hayata geçirilmesi, şeffaflık, adil, kapsayıcı ve iyi iletişim sayesinde mümkün olabilir.

Resmi Gazete'de ilan edilenler, halka benimsetilmez ise uygulama başarısı düşük olur. Gerçekçi tespit, kapsayıcı çözüm ve güvenilir uygulayıcı sayesinde çözemeyeceğimiz sorun yoktur.

4 KRİTİK GÖSTERGE DE YÜKSEK

Yüksek enflasyon (%14,60), yüksek kur; 7,38 TL, yüksek kredi risk primi (CDS); 325, yüksek işsizlik; %12,7... Bu yükseklikten ekonomi nasıl görünüyor dersiniz? Bana göre tehlikeli irtifada yol alıyoruz ve salgının oluşturduğu küresel türbülansla öncelik; varılacak menzilden ziyade uçağı havada tutmaktır.

Kartallar yüksek uçar ancak bu, onun yetkinliğidir. Ekonominin yüksek uçuşunda bize gereken; türbülansı azaltmaktır. Reformlar bunu sağlayabilir.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu, CHP'den istifaları önleyebilecek mi?

28 Ocak 2021

Mektup yayınlıyarak rahatsızlıklarını ortaya koyan CHP milletvekilleri Mehmet Ali Çelebi, Hüseyin Avni Aksoy ile Özcan Özel, önceki gün Kılıçdaroğlu ile bir araya geldiler. Görüşmeye aracılık eden CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, "An itibarı ile partiden bir kopuş, bir ayrılma yoktur" dedi. Burada "an itibarı ile" vurgusuna dikkatinizi çekmek isterim.

Milletvekilleri, **Kılıçdaroğlu** ile 27 Ekim'de de görüşmüşler, 10 Aralık'ta yayınladıkları mektupta yer alan rahatsızlıklarını açık bir dille anlatmışlardı.

Milletvekilleri, **Kılıçdaroğlu**'yla görüşmelerinden, "**Bu durum böyle devam ederse müsaade isteriz**" diyerek ayrılmışlardı.

Ama CHP milletvekilleri belli ki bir ilerleme sağlanmadığını gördükleri için, 10 Aralık'ta 3 sayfalık mektubu yayınlamışlardı.

Mehmet Ali Çelebi ile daha önce yaptığımız görüşmede, bunun bir süreç olduğunu belirterek, 24 Haziran 2018 seçimlerinden bu yana yaşananları bir kronoloji içinde sıralamıştı. Ayrıca yayınladıkları mektupta rahatsız oldukları noktaları net bir şekilde ortaya koymuşlardı. Mektupta, "**2020 kurultayı, bu marjinal 2. Cumhuriyetçi unsurların oyun alanı haline getirilmiş, 29 Ekim ruhu 10 Aralık zihniyetinin hedefi olmuştur**" deniliyordu. Atatürk'ün partisi CHP'de "**Atatürk'e Atatürk diyemeyenlerin varlığından duyulan rahatsızlık**" dile getiriliyordu.

NE OLACAK?

CHP milletvekilleri **Kılıçdaroğlu** ile görüşmede rahatsızlıklarını ikinci kez net bir şekilde aktardılar. Milletvekilleri bu aşamada istifa etmek yerine, yeni bir süre tanıdılar. Eğer **Kılıçdaroğlu** rahatsız oldukları konuları düzeltme yolunda bir çaba içerisine girerse, üç milletvekilinin istifasını önleyebilir. Ama yine sorunları halinin

altına süpürüp, “dostları” ile yol yürümeye devam ederse, milletvekillerine istifa etmekten başka bir seçenek sunmamış olacak.

ÜÇ MİLLETVEKİLİ İSTİFA EDER Mİ?

CHP'deki rahatsızlıklarını meşru zeminlerde dile getiren üç milletvekili, bu süreçte diyalog kanallarını kapatmadılar. **Kılıçdaroğlu** ve **Özgür Özel** ile iki kez, **Oğuz Kaan Salıcı** ile bir kez görüştüler. O nedenle CHP'den istifa ettikleri takdirde kimse onlara neden görüşmediniz diyemeyecek.

DOSTLARINI SEÇTİ

Kılıçdaroğlu, tercihini yapmış durumda. CHP'nin eski genel başkanları araya girmesine rağmen **Muharrem İnce** ile görüşmedi. Milletvekillerinin dile getirdiği rahatsızlıkları gidereceği ve partide işlerin düzeleceği yönünde bir beklenti yok. O nedenle milletvekillerinin CHP'den kopması sadece bir takvim sorunu olarak görülüyor.

ERKEN SEÇİM VAR MI?

MUHALEFET her zaman erken seçim ister. Böylece hem tabanını diri tutar, hem de seçim beklentisiyle milletvekillerini bloke eder. Ancak başkanlık sisteminde erken seçim istemekle seçime gidilmiyor. “**Giyotin**” ismi verilen ikili bir mekanizma var.

Ya Meclis ya da Cumhurbaşkanı erken seçim kararı alabiliyor.

YA MECLİS GÖTÜRÜR...

Anayasa'nın 116. maddesine göre Meclis'te erken seçim kararı alınması için 360 milletvekilinin oyu gerekiyor. AK Parti ve MHP'nin milletvekili sayısı 337 ediyor. Muhalefetin erken seçime götüreceği yeterli sayısı bulunmuyor.

CUMHURBAŞKANI NEDEN GİTSİN?

İkinci bir formül, Cumhurbaşkanı'nın erken seçime götürmesi. Bu durumda Cumhurbaşkanı'nın görev süresi tamamlanmış oluyor. **Erdoğan** henüz 2 yılı varken, ülke pandemi nedeniyle zor bir süreçten geçerken neden erken seçime gitsin? Ama muhalefette bu beklenti var. Hatta 2020'de erken seçime gidilecek diye iddiaya girip, takım elbise kaybeden CHP yöneticileri oldu.

'KAPIDA BEKLEERSİN' MESAJI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, erken seçim konusuna son noktayı koydu. “**Yatıp kalkıp erken seçim diyorlar ya, size buradan ekmek yok. Sabrın varsa Haziran 2023'e kadar kapıda bekleyeceksin. Bizim daha yapacak çok işimiz var**” dedi.

REFORMLAR GELİYOR

MECLİS 1 ay sonra tekrar çalışmalara başlayınca bakanlarla, milletvekilleriyle görüşme imkânı doğdu. AK Parti grubu nedeniyle Meclis'te adeta bakanların resmi

geçidi yaşandı. Reform sürecine girilmesi nedeniyle Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**'ün morali yerindeydi. Bir gün önce yapılan AK Parti MYK'da Adalet Bakanı **Gül** ile Hazine ve Maliye Bakanı **Lütfi Elvan**, reformlarla ilgili olarak kapsamlı bir sunum yapmışlar. Reform paketi olumlu karşılanmış. Adalet Bakanı **Gül**, "**Güzel bir toplantı oldu**" dedi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da konuşmasında reformlara güçlü bir şekilde destek verdi. "**Türkiye'yi temel hak ve özgürlüklerden ekonomide güven ikliminin güçlendirilmesine kadar geniş bir alanda geleceğe hazırlayacak bu reform sürecine hep birlikte sahip çıkacağız**" dedi.

ÜÇÜNCÜ İTTİFAK MI?

SEÇİMLERE 2 yıldan uzun bir süre var ama ittifak tartışmaları gündemden düşmüyor. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu Başkanı **Oğuzhan Asiltürk**'ü ziyaret etmesi, fay hatlarını harekete geçirdi. **Erdoğan** ile **Asiltürk**'ün görüşmede sadece ittifak konusunu değil, hizmet ve siyaset meselesini de konuştukları söyleniyor. "**Gönül diliyle konuştular**" deniliyor. Zaten **Asiltürk** de **Erdoğan**'ın, Cumhurbaşkanı forsunu bir kenara bırakıp geldiğini, ağabey-kardeş olarak sohbet ettiklerini söylemişti. **Oğuzhan Asiltürk** ile **Erdoğan** arasında geçmişe dayanan sağlam bir dostluk var. **Asiltürk**, Refah Partisi'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için **Ali Coşkun**'u aday göstermek istediği sırada **Erdoğan**'ın adaylığına destek vermiş. Ayrıca Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılması üzerine de **Erdoğan**'ı arayıp tebrik etmiş. Bu arada **Asiltürk**'le sadece **Erdoğan** görüşmemiş. Kısa bir süre önce AK Parti'nin iki önemli ismi **Asiltürk**'ü ziyaret etmiş.

Saadet Partisi, bir bölünmeye meydan vermemek için ittifak konusunu derin dondurucuya kaldırdı. Saadet Partisi ne yapar bilmem ama görünen o ki 2023 seçimlerinde üçüncü bir ittifak daha kurulacak. Sadece **Fatih Erbakan**'ın açıklaması üzerine bunu söylemiyorum. HDP ve CHP ile bir araya gelmek istemeyen partiler şimdiden üçüncü ittifakın hazırlıklarına başladılar.

Faiz-kur-enflasyon "şer üçgeni"ni inatlaşma çözmez!

Esfender KORKMAZ

28 Ocak 2021

İMF 2021 Dünya Ekonomik Görünümü Güncelleme raporunu yayımlandı. Tahminler 2021'de dünyanın pandemi sürecinden çıkacağı varsayılarak hazırlanmış. Büyüme oranları, dünya ortalamasında yüzde 5,5, gelişmiş ekonomilerinde yüzde 4,3 ve gelişmekte olan ülkeler -yükselen ekonomilerde- ise, 6,3 olarak tahmin ediliyor. Türkiye'nin ise, yüzde 6 büyüyeceği ve enflasyonun da (TÜFE) yüzde 11,9 olacağı öngörülüyor.

Büyüme tek başına ne kalkınmayı sağlıyor, ne de ekonomik istikrarı düzeltebiliyor. Bir ekonomide önemli olan mevcut kaynakların en verimli şekilde kullanılmasıdır. Kaynaklar yanlış kullanıldığında da büyüme olur.

İki örnek vereyim... Eski bir binayı yıkarsan büyüme artar. Çünkü binanın yıkımında işçi ve makine çalışır, ücret ödenir. Bu yolla katma değer yaratmış olursun. Büyümeye katkı yapar. Ama aynı zamanda servet kaybı olur.

Devlet 100 lira maliyeti olan bir yatırımı 3 katı fiyatına yaptırırsa, büyümeye katkı da aynı şekilde artar ve fakat fırsat maliyeti çok yüksek olduğu için hem kaynaklar yanlış kullanılmış olur, hem de başka yatırımlar için elde kaynak kalmaz.

Bir başka örnek harcamalara göre, GSYH hesabında bir çalışanın her ay maaşının yarısı ile uyuşturucu aldığını düşünelim. Maaşının tamamı GSYH hesabına girer.

İMF bizde 2021 yılında enflasyonun yüzde 11,9 olacağını tahmin ediyor. Ama aynı zamanda da kırılmanın arttığını da söylüyor. Kırılmanın yüksek olduğu ve üstelikte bizim gibi plan- programı olmayan bir ekonomide, enflasyon tahmini yapmak zordur. Kurların artacağını önceden aşağı yukarı herkes bilir ve fakat 2018 kur şokunu bir yıl öncesinden bilemezsiniz. Kur riski bugün dünden daha yüksektir.

28.01.2021

İMF'ye göre; enflasyon yüksek, sermaye çıkışları var, MB rezervleri swap dışında eksidedir, cari açık devam ediyor 2021'de cari açık / GSYH oranı yüzde 3,5 olacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanının, faiz konusunda direktmesi kırılganlığı artırıyor. 2020'deki kur artışına, MB'nın faizlerde inatlaşması sebep oldu. Kur artışları kendinden fazlasıyla maliyetlere ve enflasyona yansıyor.

Öte yandan Cumhurbaşkanı yine "2021 reformlar yılı olacak; faiz, kur, enflasyon şer üçgenini kıracağız" diyor. Daha önce de iş adamlarına "herkes bir işçi alsın, işsizlik çözülür" demişti. İşsizlik tırmandı.

Piyasa ekonomisi emir ve komuta ile yürümüyor. Önce hastalığı teşhis etmek gerekir. Hastalık kriz değil, krizden daha ağır, kırılganlığın, yoksulluğun ve işsizliğin tırmanmasıdır.

Hukuk ve demokrasi altyapısı sağlanmadan, yasalara süreklilik kazandırmadan güven sorunu, kırılganlık önlenemez. Doğrudan yatırım sermayesi gelmez.

Kısa ve orta vadede, dalgalı kur politikası devam ederse, üretimin ithalata bağımlılığı devam ederse, Merkez Bankası'na müdahale devam ederse, döviz ve kur istikrarı sağlanmaz. Reformlarla bu politikaları değiştirmek demektir.

Orta ve uzun vadede, parlamenter sisteme geçmeden, bütçeye denetim getirmeden, özel ve kamu işbirliği projelerini kaldırmadan, işsize para yerine iş dağıtmadan, devletin saraylar, uçaklar ve Mercedesler hevesi bitmeden, devleti kurumsal devlete çevirmeden, ekonomik istikrar gelmez.

İktisat politikalarını, çıkış yolunu, herkes öneriyor, her nedense bunları bir tek hükümet açıklamıyor. Sorunların şer üçgeni olduğunu da yine herkes biliyor. Çünkü bunların zararını yaşıyor.

İbrahim Kahveci

Yumurta kapiya dayanınca

Zamanında yapılması gerekenleri yapmayınca,

gerekli önlemleri almak yerine tam tersi olarak sorunları artırıcı adımları atınca,

iş dönüp dolaşıp geliyor hemen bir düşman ilan etmeye.

Şimdiki düşmanımız marketler.

Hatta bakkal Ahmet amca da suçlular arasında.

Aynı yumurtayı yüksek fiyata bakkal Ahmet amca satmıyor mu? Aynı yoğurdu üfleyerek yedirmiyor mu?

***

Yıllardır anlatırız ve rakamlarla ortaya durumu sereriz.

Tarımda - gıdada ana sorunumuz tarla değildir.

Gıda fiyatları özellikle 2013 sonrası enflasyonun üzerinde artmaya başlamıştır.

Ama aynı dönemde tarla fiyatları bırakın raf fiyatlarını, enflasyonun bile gerisinde kalmıştır.

Bu sonucu şu şekilde izah ediyoruz: Tarlada 50 kuruş ama markette 5 lira...

Şimdi burada çiftçiye daha fazla üret, neden yeterince çalışmıyorsun mu diyeceğiz. Çiftçi zaten zararda ve mahsulünü çok düşük fiyata satıyor.

Bu tablo yıllardır böyle... Ama her nedense tarla-raf fiyat makası 2013 sonrası açılmaya başladı.

“Efendim fire var, fiyatlar o yüzden artıyor”.

28.01.2021

Kardeşim patatesin firesi ne kadar ki; tarlada 60-70 kuruş iken raf fiyatı 4-5 lira. Ya da kuru soğanda fire çok mu yüksek.

Bu konuya ilişkin ikinci sorumuz da şu: Efendim eskiden tarla-raf fiyat farkı daha düşükken fire daha mı azdı? Ne oldu da fire oranı 2013 sonrası arttı?

***

Sorunu doğru teşhis edemezsek çözüme de ulaşamayız.

2 yıl önce yine gıda fiyatları artmış ve aracı-komisyoncu teröristlerin peşine düşmüştük. Şimdi ise satıcı-marketçi teröristler var.

Bir türlü sorun tespiti yapılamıyor.

Ya da yapılmasını istemiyorlar.

Gıda sektöründe iki temel sorun var. Yani raf fiyatlarının yüksekliğinde iki temel sorun yaşıyoruz:

1- Hazine garantili müteahhitlerin çok yüksek ücretli yollarının taşıma maliyeti artışını soframızda ödüyoruz.

Yani Vatandaş aç karnını doyururken biraz da 5-6 Hazine garantili müteahhidin karnını doyurmuş oluyor.

Şimdi soralım: Acaba gıda ürünlerinin ucuz taşınmasına yönelik bir adım atar mı bu Cumhurbaşkanlığı ve Kabinesi...

2- İkinci sorun ise perakende sisteminin verimsizliği. Hiçbir kurala bağlı olmadan 3-5 mağaza olacak yerde 15-20 mağaza açılmış. Verim yerlerde sürünüyor. Otomatik olarak en yüksek fiyat tüketimi zaruri gıda ürünlerine yansıtılıyor.

Bir kafe düşünün. 20 masası var ve 4 kişiden 80 müşteri topluyor. Ama yanına bir kafe daha açılınca müşteri ikiye bölünüyor ve 10 masası doluyor sadece. Artık aynı fiyata satışla o kafe dönemez ve ikisi de zam yapmak zorunda.

Burada perakende düzeninin asıl maliyet baskısı ise beton, yani kira ödemesi.

Yabancıardan gelen 650 milyar dolarla betonu destekledik ve beton fiyatları çok yükseldi. 20 yıl önce ciro veya hasılaya göre ödenen kira ile şimdi ödenen kira çok arttı.

Eeee o kadar betonu desteklersen o beton döner dolaşır seni başka yerden vurur.

***

28.01.2021

Siz Şimdi verimsiz perakende sisteminin yükünü ve yüksek maliyetlerini çiftçiye yüklediğinizde ne oluyor? Çiftçinin tarlasında girdi maliyetleri zaten dolar bazında mazot ve gübre fiyatı almıŐ baŐını gitmiŐ. Sattığı rn ise enflasyonun bile altında kalmıŐ.

Çiftçi niye retsin ki...

Marketçi de kar etmiyor. Paranın büyük kısmı beton rantına gidiyor ve zaten plansızlıktan satış oranı düşük.

Ne olacak Şimdi?

Sorunu tespit edip çözüm m arayacağız; yoksa terörist-hain-düşman ilan ederek Milleti mi aldatacağız?

Lütfen sorunu görelim ve çözüme gidelim. Bu Millet daha ne kadar yanlış yönetim faturası ödemeye devam edecek? Tabii buna da Millet karar verecek.

Fakirlik, yoksulluk, açlık istemeye devam ederse buyursun devam etsin.

28 Ocak 2021, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Toplumun şu andaki en önemli beklentisi, kısıtlamaların ve yasakların kalkmasıdır...

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yeni yatırımlara ilişkin açıklamalar yaptığında ya da çeşitli kesimlere para yardımı yapılacağını açıkladığında, tabii ki ilgiyle dinleniyor. Ancak geniş kitlelerin Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan şu andaki beklentisi, kısıtlamaların ve yasakların kalkacağı tarihin ivedilikle açıklanmasıdır. Erdoğan dün, kısıtlamaların kaldırılmasına ilişkin yaptığı açıklamada "**Kabine toplantısından sonra varsa öyle bir şey açıklarız**" dedi. Erdoğan, TBMM'de yaptığı grup konuşmasının ardından gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Yasaklar ve destekler

Cumhurbaşkanı ayrıca "**Lokanta, restoran ve kafe gibi sektörlerde alınan tedbirler nedeniyle faaliyetleri kısıtlanan, 2019 cirosu 3 milyon lira ve altı olanlara destek ödemesi yapacağız**" dedi. Buna göre cirosu 2020 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 50 ve daha fazla azalan işletmelerimize, 2 bin liradan az, 40 bin liradan fazla olmamak üzere, ciro kaybının yüzde 3'ü oranında destek ödemesi yapılacak.

CHP kin saçıyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan, parti genel merkezinden AK Parti'nin 2 il kongresine **canlı bağlantıyla katıldı ve CHP'ye sert eleştirilerde bulundu...**

"- Milletle gönül bağı kurmak yerine affedersiniz Stockholm sendromu diyerek milleti aşağıladılar. 'Benim oyum ile dağdaki çobanın oyu bir mi olacak' serzenişiyile içlerindeki kini ortalığa saçtılar. CHP Genel Başkanı'nın yaptığı gibi toplumumuzun farklı kesimlerini tehdit etmeye başladılar."

"- Terör örgütünün şehir eşkıyalarına 'arkadaş' diyenler, bugün devletin valisine, kaymakamına, askerine ahlaksızca 'militan' iftirası atıyor. Bunun adı siyaset değil siyasesizliktir. Bunun adı tam olarak beşinci kol faaliyetidir."

İftira üretim merkezi

"- CHP Genel Başkanı, akla hayale gelmedik iftiralarla AK Parti'ye saldırmaktadır. Bizzat eski cumhurbaşkanı adaylarının ifadesiyle CHP bugün yalan ve iftira üretim merkezi haline dönmüş durumdadır."

"- Bölücü örgütün uzantılarıyla kurduğu ittifaktan dolayı CHP, siyasi parti kimliğini giderek kaybetmektedir. 2023 seçimleri Türkiye'de CHP'nin rövanşist siyasetinin de tasfiye edildiği yeni bir dönemin müjdecisi olacaktır."